

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

28.08.2020 г. – Вариант № 2

МОДУЛ 1

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Когнитивната психология изследва:

- А) емоционалните процеси при човека
- Б) обединителните процеси в обществото
- В) биохимичните процеси в мозъка
- Г) познавателните процеси и способности на съзнанието

2. Обяснението на психиката с термините *Аз*, *свърх-Аз* и *То* е характерно за:

- А) психоанализата
- Б) гешалт психологията
- В) хуманистичната психология
- Г) структуралистката психология

3. Коя двойка термини е централна за теорията на Ейбрахам Маслоу?

- А) потребности и мотивация
- Б) стимул и реакция
- В) трудолюбие и упоритост
- Г) стрес и умора

4. Според Ерик Ериксън отговарянето на въпросите „Кой съм аз?” и „Какъв искам да стана?” е в центъра на психическото развитие на:

- А) бебетата
- Б) децата в предучилищна възраст
- В) юношите
- Г) възрастните

5. Емпатията е:

- А) физическа дейност
- Б) социално умение
- В) логическа операция
- Г) вид диалог

6. Кое от изброените НЕ е пример за невербално общуване?

- А) униформено облекло и къса прическа
- Б) весела физиономия
- В) табела „Добре дошли!“
- Г) променяне на интонацията

7. Науката за формите и закономерностите на рационалното мислене се нарича:

- А) епистемология
- Б) гносеология
- В) логика
- Г) математика

8. Кой закон НЕ е логически?

- А) закон за тъждеството
- Б) закон за двойното отрицание
- В) закон за достатъчното основание
- Г) закон за противодействието

9. Какъв вид е умозаключението: „Всички видове акули са хрущялни риби. Морският ангел е вид акула. Следователно морският ангел е хрущялна риба.“?

- А) индуктивно
- Б) дедуктивно
- В) традуктивно
- Г) необосновано

10. Кой ред от стиха на Ботев съдържа понятие с нулев обем?

- А) *И самодиви в бяла премена,*
- Б) *чудни, прекрасни, песен поемнат, –*
- В) *тихо нагазят трева зелена*
- Г) *и при юнакът дойдат, та седнат.*

11. Кой от посочените термини НЕ обозначава логическа връзка?

- А) конюнкция
- Б) дизюнкция
- В) импликация
- Г) координация

12. Кое правило е нарушено в силогизма: „Някои млади хора са мъже. Някои инженери са млади хора. Следователно някои инженери са мъже.“?

- А) Ако двете предпоставки са частни, не може да се направи заключение.
- Б) Ако едната предпоставка е частна, то заключението е частно.
- В) Ако едната предпоставка е отрицателна, то заключението е отрицателно.
- Г) Ако двете предпоставки са утвърдителни, то заключението е утвърдително.

13. Етиката може да се определи като:

- А) наука за психиката
- Б) наука за познанието
- В) наука за морала
- Г) наука за традициите

14. Коя редица изброява само етически категории?

- А) дух, душа, тяло
- Б) здраве, щастие, кариерно развитие
- В) добро, справедливост, достойнство
- Г) време, пространство, действие

15. Според Аристотел истинско е това приятелство, което възниква заради:

- А) чувството за сигурност
- Б) радостта от съвместните удоволствия
- В) ползата един от друг
- Г) самото приятелство

16. В центъра на етиката на екзистенциализма е:

- А) дългът
- Б) щастието
- В) свободата на личността
- Г) свободата на словото

17. Кой от философите твърди, че едно действие има морална стойност, само ако е извършено от чувството за дълг?

- А) Сартр
- Б) Аристотел
- В) Джон Ст. Мил
- Г) Кант

18. Най-близка до хедонизма е теорията на:

- А) аскетизма
- Б) епикурейството
- В) ригоризма
- Г) деонтологията

19. Законите НЕ могат да бъдат:

- А) справедливи
- Б) легитимни
- В) препоръчителни
- Г) задължителни

20. Позитивно право е съвкупността от всички:

- А) действащи нормативни актове
- Б) императивни норми
- В) диспозитивни норми
- Г) административни актове

21. Посочете НЕВЯРНОТО за естествените права на човека:

- А) те са общи за цялото човечество
- Б) те са безусловни и неотменими
- В) произхождат от самата човешка природа
- Г) зависят от културата и управлението на държавата

22. Право да внасят законопроекты за обсъждане в Народното събрание имат:

- А) неправителствените организации
- Б) народните представители и Министерския съвет
- В) Президентът и министрите
- Г) всички пълнолетни граждани

23. Равенството и свободата в едно демократично общество НЕ могат да се проявяват като:

- А) равенство пред закона
- Б) равен достъп до властта
- В) законово утвърдени права
- Г) политически репресии

24. Европейският съюз е създаден като:

- А) политически и икономически съюз между европейски държави
- Б) културна организация на европейските държави
- В) общество на народите
- Г) гражданско общество

25. Философията може да се определи като:

- А) цялостно разбиране на света и мястото на човека в него
- Б) количествено описание на природните явления
- В) научно изследване на живота и живите организми
- Г) сбор от мнения на мъдри хора

26. Основен въпрос на гносеологията е:

- А) Какво е битие?
- Б) Познаваме ли е светът?
- В) Какво е човекът?
- Г) Съществува ли Бог?

27. „Критика на чистия разум” е философски труд на:

- А) Декарт
- Б) Демокрит
- В) Кант
- Г) Киркегор

28. Според Декарт, способност да разграничи истинното от неистинното притежава единствено:

- А) разумът
- Б) сетивността
- В) чувствата
- Г) вярата

29. Кой от посочените философи анализира феномена „масов човек“?

- А) Рене Декарт
- Б) Имануел Кант
- В) Хайдегер
- Г) Аристотел

30. Кое философско направление концентрира вниманието си върху неповторимостта на отделния човек и неговата свобода?

- А) рационализъм
- Б) екзистенциализъм
- В) скептицизъм
- Г) материализъм

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

28.08.2020 г. - Вариант 2

МОДУЛ 2

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачи от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. В свитъка за свободни отговори напишете двете етически понятия, за които се говори във фрагмента:

„Няма добро само по себе си, доброто не съществува, то е нещо, което трябва да се направи и точно това наричаме добродетел.” (Андре Конт-Спонвил)

32. В свитъка за свободни отговори свържете името на философа с направлението, на което той е представител:

1. Сартр, 2. Декарт, 3. Джон Лок, 4. Ницше

А) рационализъм

Б) емпиризъм

В) философия на живота

Г) екзистенциализъм

33. В свитъка със свободните отговори посочете с „да“ или „не“ кои твърдения са верни и кои - не:

А) Министерският съвет е орган на изпълнителната власт в България.

Б) Основна функция на парламента е обсъждането и приемането на закони.

В) Гражданското право може да се отменя от отделни лица.

Г) Главният прокурор има право да променя наказателното право.

34. Прочетете внимателно текста, в който един от събеседниците на Сократ - Менон, заявява:

„Аз, Сократе, до срещата си с тебе се лъгах, ти така правиш, че и сам се объркваш, но и хората също. И сега, ти така ме очарова и обърка, че в главата ми е пълна каша... Досега съм говорил хиляди пъти за добродетелта на всякакви хора и то доста умело, струва ми се, а сега дори не мога да кажа какво точно е тя.”

В свитъка със свободните отговори посочете кои от следните твърдения, засягащи откъса, са верни и кои - НЕ:

А) Откъсът разкрива цялостно и в детайли метода на Сократ за постигане на истината.

Б) Откъсът разкрива всезнанието на Сократ.

В) Откъсът разкрива метода на Сократ за изясняване на понятията в диалога.

Прочетете текста и изпълнете задачите към него (от 35. до 38. включително)

„Никога не живеем в настоящето. Предвкусяваме бъдещето и се мъчим да го ускорим, сякаш премного се бави; или призоваваме миналото и се опитваме да го задържим, сякаш отлита твърде

бързо: толкова сме неразумни, че все блуждаем във времена, които не ни принадлежат, пренебрегвайки единственото, което ни е дадено; същевременно толкова сме лекомислени, че мечтаем за несъществуващото, изпускайки реалното.

Защото настоящето обикновено ни наранява. Затваряме очи за него, защото ни опечалява; а когато ни е приятно, съжаляваме, че ни се изплъзва. Опитваме се да го задържим чрез бъдещето и мислим как да организираме начинания, които не са в наша власт, във време, до което не сме сигурни, че ще доживеем.

Ако всеки анализира мислите си, ще види, че всичките са свързани с миналото или бъдещето. Почти никога не мислим за сегашното; а и дори да се замисляме, правим го само с оглед на бъдещето. Настоящото никога не е наша цел: миналото и настоящето са за нас средства, единствено бъдещето – наша цел. Затова никога не живеем, а се надяваме да живеем; и тъй като все кроим планове как да бъдем щастливи, неизбежно никога не сме щастливи.”

Блез Паскал

35. Коя е основната тема в текста на Блез Паскал?

36. Определете дали следните твърдения са верни според текста. Срецу номера на всяко твърдение отбележете с „да“ или „не“ истинността им.

- 1. Настоящото най-често ни наранява и опечалява.**
- 2. Ако настоящето ни е приятно, съжаляваме, че ни се изплъзва.**
- 3. Опитваме се да задържим настоящето, като планираме бъдещи начинания.**
- 4. Никога не се стремим да организираме начинания, които не са в наша власт.**

37. В какво се състоят човешката неразумност и лекомислие според Паскал?

38. Защо никога не сме щастливи, според Паскал?

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

28.08.2020 г. - Вариант 2

МОДУЛ 3

Време за работа – 120 минути

В свитъка за свободните отговори напишете философско есе по един от зададените фрагменти!

1. „Чувството за дълг е всъщност нашето уважение към общите правила на нравствеността.“
Адам Смит

2. „Ако очаквате една нация да бъде невежа и свободна, вие очаквате това, което никога не е било и никога не може да бъде.“
Томас Джеферсън

3. „Целта на философията е логичното проясняване на мислите. Философията не е теория, а дейност.“
Лудвиг Витгенщайн

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

28.08.2020 г. - ВАРИАНТ № 2

КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ

Задачи от 1. до 30.

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	Г	1
2.	А	1
3.	А	1
4.	В	1
5.	Б	1
6.	В	1
7.	В	1
8.	Г	1
9.	Б	1
10.	А	1
11.	Г	1
12.	А	1
13.	В	1
14.	В	1
15.	Г	1
16.	В	1
17.	Г	1
18.	Б	1
19.	В	1
20.	А	1
21.	Г	1
22.	Б	1
23.	Г	1
24.	А	1
25.	А	1
26.	Б	1
27.	В	1
28.	А	1
29.	В	1
30.	Б	1

Задача 31 – 2 точки
добро, добродетел

Задача 32. – 4 точки

- А) – 2
- Б) – 3
- В) – 4
- Г) – 1

Задача 33. – 4 точки.

- А) – да
- Б) – да
- В) – не
- Г) – не

Задача 34. – 6 точки

- 1. не
- 2. не
- 3. да

Задача 35. - 3 точки

Времето/настоящото или преживяването им от човека.

Задача 36. – 4 точки

- 1. Да
- 2. Да
- 3. Да
- 4. Не

Задача 37. – 6 точки

- Човешката неразумност се състои в това, че блуждаем във времена, които не ни принадлежат, и пренебрегваме единственото, което ни е дадено - настоящето.
- Хората сме лекомислени, защото докато мечтаем за несъществуващото, изпускаме реалното.

Задача 38. - 6 точки

- Мислите ни винаги са свързани с миналото или бъдещето и почти никога с настоящето; дори да се замисляме за сегашното, правим го само с оглед на бъдещето.
- Нашата цел винаги е бъдещето, а не настоящето. Настоящото, както и миналото са за нас средства. Затова ние винаги се надяваме да живеем и все кроим планове как да бъдем щастливи в бъдеще и никога не сме щастливи в настоящето.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ФИЛОСОФСКО ЕСЕ (35 точки)

- 1. Ниво на разпознаване на философската проблематика (философските проблеми), заложена/и във фрагмента – до **5** точки;
- 2. Ниво на философска осмисленост и интерпретация на проблемите – до **10** точки;
- 3. Ниво на употреба и владене на логическия и понятиен инструментариум при формулиране на позиция и излагане на аргументация в нейна подкрепа – до **10** точки;
- 4. Степен на самостоятелност при тълкуването на проблема във фрагмента – до **7** точки;
- 5. Ниво на езикова и стилистична култура – до **3** точки